

УДК 342.3

Волинець Віталій,

кандидат політичних наук, доцент

ФУНКЦІЯ ГАРАНТУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

У статті досліджено основні теоретико-методологічні підходи до визначення змісту та специфіки функції гарантування національної безпеки. Автор доводить, що у сучасних умовах глобального розвитку ця функція посідає одне з провідних місць у діяльності держави і стає основою для державної діяльності в сфері економічних, політичних, соціальних, інформаційних, екологічних суспільних відносин.

Ключові слова: функції держави, право, гарантування національної безпеки, структура національної безпеки, нормативне регулювання, Конституція України.

Дослідження проблеми розвитку і трансформації сучасної держави, що здійснюється з позицій юридичної науки, з необхідністю передбачає звернення не лише до питань структурної організації публічної влади та її забезпечення у мовах того чи іншого типу держави або державно-правового режиму, а й до визначення тих фундаментальних напрямів її діяльності, що впливають з самого поняття держави та визначають її соціальне призначення. Категоріальним відображенням цього сутнісного і змістовного діяльнісного аспекту існування держави є поняття функцій держави, яким послуговується сучасна наука теорії держави і права і яке є важливим предметом юридично-наукового вивчення. Причому сам факт звернення до проблематики функцій держави дозволяє представити публічну владу не лише в організаційно-статичному, а й у процесуально-динамічному аспекті, коли на перший план виходять питання безпосередньої діяльності держави як на внутрішній, так і на зовнішній арені. Водночас, говорячи про функції держави, не можна не наголосити на тому, що як «основні напрями її діяльності, які виражають її сутність і соціальне призначення в галузі управління справами суспільства», вони також зазнають еволюційних змін з огляду на те, що змінюється не тільки сама держава, а й що є значно важливішим — суспільство і суспільні відносини. Серед вітчизняних фахівців на це звертає увагу

Л. Наливайко, яка доводить, що попри свою відносну стабільність, функції держави не є незмінними (особливо в частині механізмів їх реалізації) [1]. Тому сьогодні, поряд із так званими «класичними функціями держави» [2], дедалі частіше виділяють нові функції, роль та значущість яких істотно посилюються останніми десятиліттями і які набули особливої ролі серед інших суспільно значимих напрямів державної діяльності. Однією з таких «нових функцій», до якої дедалі частіше звертаються сучасні правознавці, є безпекова функція, або іншими словами — функція гарантування національної безпеки. Зокрема, як зазначає Б. Парахонський, «у комплексі функцій, які притаманні будь-якій державі, забезпечення національної безпеки завжди мало пріоритетне значення... але у новому столітті будь-яка країна може залишитися поза межами магістрального цивілізаційного розвитку, якщо не враховуватимуться нові вимоги та правила поведінки, що формуються у міжнародному безпековому просторі... важливість безпекової функції держави зростає перед комплексом нових глобальних викликів, які загрожують існуванню світового суспільства» [3].

Отже, актуальність дослідження функції гарантування національної безпеки в контексті державно-правового розвитку сучасної України зумовлюється такими причинами. По-перше, виходячи з положень класичних теорій еволюції і розвит-

ку держави, що були запропоновані у добу Нового часу, однією з головних функцій держави і одночасно її фундаментальним завданням є гарантування безпеки своїх громадян. Цікаво зазначити, що у цьому пункті знаходили взаємну згоду такі різні мислителі, як Г. Гроцій, Т. Гоббс, Дж. Локк та Б. Спіноза. Згодом про роль безпеки громадян і про необхідність діяльності держави у цьому напрямі писатиме В. Гумбольдт [4]. Утім, згодом у вивченні системи функцій держави безпекова функція поступово відійшла на другий план і почала інтерпретуватись як один з елементів реалізації правоохоронної, економічної, соціальної, політичної, оборонної та інших функцій держави (залежно від того, яка саме класифікаційна матриця функцій держави застосовувалась тим чи іншим дослідником). Наразі такий підхід виявляє не лише свою обмеженість, а й цілий ряд суто методологічних вад, які повинні бути виправлені та відкориговані, що, у свою чергу, підвищує актуальність звернення до теоретичного і практичного аналізу функцій гарантування національної безпеки цілком самостійного напрямку діяльності держави, що не лише відображає її соціальне призначення, а й дозволяє реалізовувати ті фундаментальні завдання в частині організації суспільного життя і розвитку, що стоять перед будь-якою державою.

По-друге, варто наголосити на тому, що сучасні реалії світового розвитку змушують принципово з нових позицій підходити до вивчення цілого ряду базових функцій держави. Зокрема йдеться про те, що дедалі сильніше актуалізується потреба узагальненого вивчення окремих аспектів тих чи інших функцій держави. Насамперед мається на увазі безпековий аспект, який прямо пов'язаний із забезпеченням не лише сталого розвитку держави, а й зі збереженням її суверенітету як такого. У цьому сенсі, як наголошується у монографії «Державний суверенітет: теоретико-правові проблеми» (2010 р.), у умовах глобалізації економічної системи, світових фінансових ринків, активною міжнародною діяльністю ТНК тощо стає гранично важливим усвідомлення безпекових аспектів збереження суверенітету [5]. У цьому сенсі вже не

можна говорити про окремі елементи системи державної безпеки (економічний, фінансовий, оборонний, політичний тощо), кожен з яких розглядається сам по собі і реалізується відповідно до власної галузевої стратегії, оскільки йдеться про систему національної безпеки в цілому, яка включає у себе зовнішню і внутрішню безпеку, безпеку держави, суспільства, індивіда, основ конституційного ладу. Натомість постає питання про безпекову функцію держави в цілому, або точніше — про функцію гарантування національної безпеки в цілому (мається на увазі вибір державою конкретних засобів і шляхів забезпечення національної безпеки, що обумовлюється необхідністю своєчасного вжиття заходів, адекватних характеру і масштабам загроз національним інтересам), яка стає пріоритетним і актуальним напрямом досліджень юридичної науки.

По-третє, національна безпека у сучасних умовах забезпечується тією чи іншою державою шляхом проведення виваженої державної політики відповідно до прийнятих в установленому порядку доктрин, концепцій, стратегій і програм у політичній, економічній, соціальній, військовій, екологічній, науково-технологічній, інформаційній та інших сферах. Це означає, що принаймні з останньої чверті ХХ ст. сформувався відносно самостійний напрям діяльності держави (адже саме держава є головним суб'єктом цієї діяльності [6]), який впливає з самого поняття державної організації та відображає її соціальне призначення (адже йдеться про цілу низку важливих внутрішніх завдань економічного, соціального, політичного, фінансового характеру). Спираючись на перелічені властивості, виникають підстави для того, щоб стверджувати про появу такої специфічної функції сучасної держави, як безпекова функція. З огляду на її недослідженість та відсутність достатньої кількості ґрунтовних юридичних розробок у зазначеній галузі, актуалізується проблема її системного та всебічного науково-правового дослідження.

Таким чином, ставлячи на меті даної статті комплексний аналіз юридичних аспектів забезпечення і реалізації функції гарантування національної безпеки,

ми повинні вирішити такі конкретні завдання: а) визначити основні підходи до визначення поняття безпекової функції у сучасній державно-правовій науці, б) охарактеризувати специфіку зв'язку між реалізацією та забезпеченням безпекової функції та розвитком системи національної безпеки держави, в) визначити характер співвідношення між безпековою функцією та «класичними» функціями держави.

На власне нормативному рівні національна безпека, як зазначається у Законі України «Про основи національної безпеки України», це — захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, боротьби з корупцією, прикордонної діяльності та оборони, міграційної політики, охорони здоров'я, освіти та науки, науково-технічної та інноваційної політики, культурного розвитку населення, забезпечення свободи слова та інформаційної безпеки, соціальної політики та пенсійного забезпечення, житлово-комунального господарства, ринку фінансових послуг, захисту прав власності, фондів ринків і обігу цінних паперів, податково-бюджетної та митної політики, торгівлі та підприємницької діяльності, ринку банківських послуг, інвестиційної політики, ревізійної діяльності, монетарної та валютної політики, захисту інформації, ліцензування, промисловості та сільського господарства, транспорту та зв'язку, інформаційних технологій, енергетики та енергозбереження, функціонування природних монополій, використання надр, земельних та водних ресурсів, корисних копалин, захисту екології і навколишнього природного середовища та інших сферах державного управління при виникненні негативних тенденцій до створення потенційних або реальних загроз національним інтересам.

Співзвучними цьому є й доктринальні дефініції національної безпеки. Скажімо, саме як стан захищеності найважливіших національних інтересів пропонує тлумачити поняття національної безпе-

ки російський дослідник Д. Ірошніков [7]. Схожу дефініцію знаходимо й у колективній монографії російських авторів за редакцією В. Назарова та Б. Чернишова [8]. Зокрема доволі часто національна безпека тлумачиться як «стан захищеності життєво важливих інтересів особистості, суспільства і держави, людства в цілому від внутрішніх і зовнішніх загроз» [9]. Так само до визначення цього поняття підходять і сучасні вітчизняні конституціоналісти. Наприклад, О. Погорілко пише про національну безпеку як про захищеність таких трьох складових елементів, як особа, держава і суспільство [10]. О. Скрипнюк доводить, що реалізація функції гарантування національної безпеки пов'язана зі здійсненням комплексної цілеспрямованої політики держави щодо захисту її національних інтересів, яка визначена на найвищому конституційному рівні [11]. Водночас з'являється дедалі більше праць, у яких аналізуються такі складові національної безпеки, як державна безпека, суспільна безпека та конституційна безпека. Щодо останнього поняття не можна не згадати змістовне дослідження російського юриста Т. Шуберта, який говорить про гарантування конституційної безпеки як один з елементів реалізації функції гарантування національної безпеки [12].

Справді, відповідно до Конституції України та чинного законодавства суб'єктами забезпечення національної безпеки є практично всі без виключення вищі органи державної влади, а саме: Президент України; Верховна Рада України; Кабінет Міністрів України; Рада національної безпеки і оборони України; міністерства та інші центральні органи виконавчої влади; Національний банк України; суди загальної юрисдикції; прокуратура України; місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування; Збройні Сили України, Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Державна прикордонна служба України та інші військові формування, утворені відповідно до законів України, які здійснюють цю функцію відповідно до низки принципів, до яких належать: пріоритет прав і свобод людини і громадянина; вер-

ховенство права; пріоритет договірних (мирних) засобів у розв'язанні конфліктів; своєчасність і адекватність заходів захисту національних інтересів реальним і потенційним загрозам; чітке розмежування повноважень та взаємодія органів державної влади у забезпеченні національної безпеки; демократичний цивільний контроль над військовою організацією держави та іншими структурами в системі національної безпеки; використання в інтересах України міждержавних систем та механізмів міжнародної колективної безпеки.

Тобто можна стверджувати, що в Україні на рівні органів державної влади сформовано цілісну систему, кожен з елементів якої має специфічні повноваження щодо реалізації безпекової функції та сприяння втіленню таких національних інтересів, як: гарантування конституційних прав і свобод людини і громадянина; розвиток громадянського суспільства, його демократичних інститутів; захист державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності державних кордонів, недопущення втручання у внутрішні справи України; зміцнення політичної і соціальної стабільності в суспільстві; забезпечення розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на всій території України, гарантування вільного розвитку, використання і захисту російської, інших мов національних меншин України; створення конкурентоспроможної, соціально орієнтованої ринкової економіки та забезпечення постійного зростання рівня життя і добробуту населення; збереження та зміцнення науково-технологічного потенціалу, утвердження інноваційної моделі розвитку; забезпечення екологічно та техногенно безпечних умов життєдіяльності громадян і суспільства, збереження навколишнього природного середовища та раціональне використання природних ресурсів; розвиток духовності, моральних засад, інтелектуального потенціалу Українського народу, зміцнення фізичного здоров'я нації, створення умов для розширеного відтворення населення; інтеграція України в європейський політичний, економічний, правовий простір; розви-

ток рівноправних взаємовигідних відносин з іншими державами світу в інтересах України.

Вже з цього, далеко не повного, переліку пріоритетних інтересів у сфері гарантування національної безпеки стає очевидним, що їх забезпечення передбачає діяльність держави у декількох сферах суспільних відносин (економічній, політичній, соціальній, екологічній, інформаційній тощо [13]). Однак чи можна цей незаперечний факт інтерпретувати у тому сенсі, що сама по собі функція гарантування національної безпеки є похідною від тих класичних функцій держави, які були згадані вище? Звісно, не викликає сумніву, що у межах кожної з функцій держави можна визначити її «безпекову складову». Наприклад, говорячи про економічну або соціальну функцію держави, доволі часто вживають такі словосполучення, як «економічна безпека» або «соціальна безпека». Утім, як вказують В. Тихий та О. Скрипнюк, як економічна, так і соціальна безпека, можуть і повинні досліджуватись не лише у контексті власне економічних або соціальних суспільних відносин, а й з погляду загального поняття національної безпеки, яке виражає сутність демократичної, правової і соціальної держави в аспекті забезпечення фундаментальних прав і свобод людини і громадянина, а також створення необхідних умов для її гармонійного, всебічного розвитку [14]. Тобто, незважаючи на те, що у межах кожного типу суспільних відносин можна виділити безпековий елемент (адже він відображає ніщо інше, як стабільність, захищеність, а отже, й відтворюваність даного типу суспільних відносин), не можна заперечувати наявність специфічних цілей, заходів та державно-правових гарантій, які пов'язані саме з національною безпекою в цілому, а не просто з тими чи іншими аспектами національної безпеки.

До певної міри свідченням того, що гарантування національної безпеки виступає самостійною функцією сучасної держави, є те, що практично у всіх без винятку державах утворюють спеціальні органи державної влади, головною метою яких є практична реалізація зазначеної функції. В Україні таким органом,

як зазначено у ст. 107 Конституції України, є Рада національної безпеки і оборони, основними завданнями якої, згідно із законом, є: а) внесення пропозицій Президентові України щодо реалізації засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері національної безпеки і оборони; б) координація та здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони у мирний час; в) координація та здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони в умовах воєнного або надзвичайного стану та при виникненні кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України.

Компетенція цього органу державної влади закріплюється ст. 4 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р., яка передбачає такі функції: 1) розробка та розгляд на своїх засіданнях питань, які відповідно до Конституції та законів України, Концепції (основ державної політики) національної безпеки України, Воєнної доктрини України належать до сфери національної безпеки і оборони, та подання пропозицій Президентові України щодо: визначення стратегічних національних інтересів України, концептуальних підходів та напрямів забезпечення національної безпеки і оборони у політичній, економічній, соціальній, воєнній, науково-технологічній, екологічній, інформаційній та інших сферах; проектів державних програм, доктрин, законів України, указів Президента України, директив Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України, міжнародних договорів, інших нормативних актів та документів із питань національної безпеки і оборони; вдосконалення системи забезпечення національної безпеки та організації оборони, утворення, реорганізації та ліквідації органів виконавчої влади у цій сфері; проекту Закону України про Державний бюджет України по статтях, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки і оборони України; матеріального, фінансового, кадрового, організаційного та іншого забезпечення виконання заходів з питань національної безпеки і оборони; заходів політичного, економічного, со-

ціального, воєнного, науково-технологічного, екологічного, інформаційного та іншого характеру відповідно до масштабу потенційних та реальних загроз національним інтересам України; доручень, пов'язаних з вивченням конкретних питань та здійсненням відповідних досліджень у сфері національної безпеки і оборони, органам виконавчої влади та науковим закладам України; залучення контрольних, інспекційних та наглядових органів, що функціонують у системі виконавчої влади, до здійснення контролю за своєчасністю та якістю виконання прийнятих Радою національної безпеки і оборони України рішень, введених у дію указами Президента України; забезпечення і контролю надходження та опрацювання необхідної інформації, її збереження, конфіденційності та використання в інтересах національної безпеки України, аналізу на її основі стану і тенденції розвитку подій, що відбуваються в Україні і в світі, визначення потенційних та реальних загроз національним інтересам України; питань оголошення стану війни, загальної або часткової мобілізації, введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або окремих її місцевостях, оголошення в разі потреби окремих місцевостей України зонами надзвичайної екологічної ситуації; 2) здійснення поточного контролю діяльності органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони, подання Президентові України відповідних висновків та пропозицій; 3) залучення до аналізу інформації посадових осіб та фахівців органів виконавчої влади, державних установ, наукових закладів, підприємств та організацій усіх форм власності; 4) ініціювання розроблення нормативних актів та документів з питань національної безпеки і оборони, узагальнення практики їх застосування та результатів перевірок їх виконання; 5) координація і контроль переведення центральних і місцевих органів виконавчої влади, а також економіки країни на роботу в умовах воєнного чи надзвичайного стану; 6) координація і контроль діяльності органів місцевого самоврядування в межах наданих повноважень під час введення воєнного чи надзвичайного стану; 7) координація та контроль

діяльності органів виконавчої влади щодо відбиття збройної агресії, організації захисту населення та забезпечення його життєдіяльності, охорони життя, здоров'я, конституційних прав, свобод і законних інтересів громадян, підтримання громадського порядку в умовах воєнного та надзвичайного стану та при виникненні кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України.

Утім, аналізуючи специфіку на прями діяльності цього органу державної влади, варто звернути увагу на те, що у багатьох випадках функція гарантування національної безпеки виступає базовою для практичної реалізації діяльності держави та її органів у найважливіших сферах суспільних відносин. Зокрема у контексті реалізації безпекової функції відбувається забезпечення економічної, соціальної або правоохоронної діяльності держави. Тобто відбувається діаметральна зміна у співвідношенні функцій держави, коли не економічні та соціальні потреби активізують безпекову функцію, а навпаки — інтереси національної безпеки диктують активну реалізацію класичних функцій держави. Яскравим прикладом цього може стати здійснювана Українською державою в межах реалізації цілей національної безпеки правоохоронна діяльність. Нагадаємо, що правоохоронна функція держави доктринально характеризується як функція щодо встановлення правопорядку, забезпечення ефективного функціонування правоохоронних органів та правоохоронної системи держави [15].

У цьому сенсі, саме з метою посилення гарантій внутрішньої національної безпеки Указом Президента України № 252 від 06.04.2012 р. було створено Комітет з питань реформування правоохоронних органів. Відповідно до цього Указу основними завданнями Комітету є: аналізування стану протидії та боротьби зі злочинністю, системи організації, координації та результатів діяльності правоохоронних органів, рівня кваліфікації, стану підготовки і відповідності керівників правоохоронних органів, визначення їх готовності протидіяти викликам і загрозам національній безпеці України; вивчення і аналіз структури та

досвіду діяльності правоохоронних органів іноземних держав; підготовка з урахуванням загальноєвропейських міжнародних норм і стандартів пропозицій щодо вдосконалення та оптимізації системи правоохоронних органів України, структури і чисельності, організації діяльності таких органів, усунення дублювання повноважень, чіткого визначення та розмежування їх компетенції; організація підготовки та розгляд проектів законів, програм, заходів з удосконалення організації та діяльності правоохоронних органів, з питань координації їх роботи щодо посилення боротьби зі злочинністю, корупцією, захисту прав і свобод громадян, своєчасного виявлення та запобігання зовнішнім і внутрішнім загрозам безпеці України.

При цьому для виконання покладених на нього основних завдань Комітет має право: одержувати в установленому порядку від центральних органів виконавчої влади та інших державних органів статистичні дані, інформацію, довідкові та інші матеріали, необхідні для вирішення питань, що належать до його компетенції; розглядати стан виконання відповідних програм, проектів, планів, заходів у правоохоронній сфері; заслуговувати на своїх засіданнях інформацію керівників відповідних органів виконавчої влади; утворювати в разі потреби робочі та експертні групи, залучати в установленому порядку представників органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, наукових працівників, незалежних експертів для розгляду питань, що належать до його компетенції; організовувати наради з питань, вирішення яких віднесено до його повноважень [16]. Тобто саме інтереси внутрішньої національної безпеки стали одним з основних стимулів підвищення інтенсивності та результативності реформування системи правоохоронних органів, підвищення ефективності правоохоронної діяльності та активізації діяльності і в частині забезпечення правоохоронної функції держави.

Таким чином, узагальнюючи результати проведеного дослідження, можемо сформулювати такі висновки. По-перше, зміна суспільних відносин, що відбувається у контексті загальних процесів глоба-

лізації, не лише зумовлює трансформацію «класичних» функцій держави, а й спричиняє появу нових, які до цього переважно досліджувались як похідні від реалізації економічної, політичної, соціальної, екологічної функцій. До таких «нових» функцій належить насамперед гарантування національної безпеки, що постає одним з головних пріоритетів будь-якої держави в умовах сьогодення. По-друге, наявність відповідної системи органів державної влади (зорієнтованих на реалізацію саме цієї функції), а також нормативне закріплення цілей гарантування національної безпеки за вищими органами державної влади, що представляють всі без виключення гілки державної влади, дозволяє характеризувати функцію гарантування національної безпеки як функцію держави в цілому, що виражає як загальні властивості держави, так і її соціальне призначення (зокрема

залежно від того, як саме гарантується економічна, соціальна та політична безпека держави і суспільства, можна робити висновки про соціальний, демократичний і правовий характер тієї чи іншої держави). По-третє, специфічною властивістю розвитку функції гарантування національної безпеки на початку XXI ст. можна вважати те, що вона стала визначальною для реалізації практично всіх без виключення «класичних» функцій держави. Тобто саме економічна, політична, інформаційна, соціальна, екологічна безпека, як невід'ємні складові системи національної безпеки, визначають характер, засоби та механізми реалізації відповідних функцій держави. Це, у свою чергу, не лише істотно посилює роль функції гарантування національної безпеки, а й визначає перспективний характер юридичних досліджень у даній галузі.

ПРИМІТКИ

1. Наливайко Л. Р. Державний лад України : теоретико-правова модель : монографія / Л. Р. Наливайко. — Х. : Право, 2009. — С. 262.
2. Загальна теорія держави і права / за ред. М. В. Цвіка, О. В. Петришина. — Х. : Право, 2009. — С. 89.
3. Україна в системі міжнародної безпеки : монографія / за заг. ред. О. С. Власюка. — К. : НІПМБ, 2009. — С. 38—39.
4. Гумбольдт В. фон. О пределах государственной деятельности / В. фон Гумбольдт. — М. : Социум, Три квадрата, 2003. — С. 46.
5. Державний суверенітет: теоретико-правові проблеми : монографія / за ред. Ю. П. Битяка, І. В. Яковюка. — Х. : Право, 2010. — С. 248.
6. Райгородский В. Л. Национальная безопасность России: политико-правовые средства обеспечения : монографія / В. Л. Райгородский. — Ростов-на-Дону : Изд-во СКНЦ ВШ, 2004. — С. 105—107.
7. Ирошников Д. В. Государственная безопасность: понятие и функции / Д. В. Ирошников // Доктрина права. — 2009. — № 3 (4). — С. 92—96.
8. Национальная безопасность: государственно-правовые аспекты : коллективная монография / под ред. : В. Ю. Назарова, Б. В. Чернышова. — Саратов : Изд-во Саратов. юрид. ин-та МВД России, 2011. — С. 4—14.
9. Данільян О. Г. Національна безпека України: структура та напрямки реалізації / О. Г. Данільян, О. П. Дзьобань, М. І. Панов. — Х. : Фоліо, 2002. — С. 9.
10. Проблеми реалізації Конституції України: теорія і практика / відп. ред. В. Ф. Погорілко. — К. : А.С.К., 2003. — С. 611.
11. Скрипнюк О. В. Курс сучасного конституційного права України. Академічне видання / О. В. Скрипнюк. — Х. : Право, 2009. — С. 146.
12. Шуберт Т. Э. Национальная безопасность России: конституционно-правовые аспекты. Сравнительно-правовое исследование / Т. Э. Шуберт. — М. : Право и Закон, 2001. — С. 53—54.
13. Национальная безопасность: политико-правовые вопросы. Научное исследование / под общ. ред. М. П. Фомиченко. — М., 2008. — С. 23—32.
14. Скрипнюк О. Соціальна держава і проблеми забезпечення соціальної безпеки / О. Скрипнюк, В. Тихий // Вісник Конституційного Суду України. — 2002. — № 2. — С. 43—45.

15. Енгибарян Р. В. Теория государства и права / Р. В. Енгибарян, Ю. К. Краснов. — М. : НОРМА, 2007. — С. 108.

16. Про Комітет з питань реформування правоохоронних органів : Указ Президента України від 06.04.2012 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : [http:// www.rnbo.gov.ua/documents/299.html](http://www.rnbo.gov.ua/documents/299.html).

Вольнец Виталий. Функция обеспечения национальной безопасности в контексте государственно-правового развития современной Украины.

В статье исследованы основные теоретико-методологические подходы к определению содержания и специфики функции обеспечения национальной безопасности. Автор доказывает, что в современных условиях глобального развития эта функция занимает одно из ведущих мест в деятельности государства и становится основой для государственной деятельности в сфере экономических, политических, социальных, информационных, экологических и других общественных отношений.

Ключевые слова: функции государства, право, обеспечение национальной безопасности, структура национальной безопасности, нормативное регулирование, Конституция Украины.

Volynets Vitaliy. National security function in the context of state-and-legal development of modern Ukraine.

The article studies the main theoretical and methodological approaches to determining the content and the specific features of national security function. The author argues that in contemporary conditions of global development, this function takes one of the leading places in the activities of state and becomes the basis for government activities in the field of economic, political, social, informational, environmental and other social relations.

Key words: state functions, law, national security, national security structure, legal regulation, Constitution of Ukraine.